

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quoquis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Capvt Primvm. Ingressus ad sermonem de Excerptorum modo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](#)

P A R S A L T E R A.

EX C E R P T O R V M M E T H O D V S,

S E V

Q V O M O D O E X C E R P E N D V M S I T.

C A P V T P R I M V M.

Ingressus ad sermonem de Excerpto-
rum modo.

V L O G I V S. En tivas, Faustine, per hiemem servatas: præludamus fami hac promulside. F A V S T. Quid hoc novi moris in tuâ domo? Alibi vindemiam secundis mensis inferunt inter bœaria. Hic ferculorum omnium antea ambulantes sunt uvæ. E V L O G. Memoriæ mihi reficas uve ambulantis, quam mea mihi Excerpta, ni fallor, explicabunt. Sed prius accusatio, de more novo, amolienda. Hocce tibi peregrinum, aut novum viderit, in prandii caput appendi uvas? Medicorum placitis sit. Ajunt stomachum eo succo, præsertim si recentes sint uvæ, non male initiari, cum ad acuendam appetentiam, tum ad alvum ducentam. F A V S T. Ut se dant initia, non tam dapes hodie; quoniam eruditio prandebimus. Pareamus ergo Medicis, & uvas præmittamus offæ. Brônius præcedat Cererem. Sed tu interim, quæso, quod de ambulante uvâ cœperas, excusare. Prodigium luculentum, si uspiam uvæ ambulant. E V L O G. Qui sapit hæc gustatio? F A V S T. Puto Apianæ esse, adeò dulces sunt. E V L O G. Nec mea familia, nec aves id nesciunt: nam & illa, & illæ valde appetunt hoc genus vitis. Et quod sane lepidum est, cum domesticos furtivæ vellicationis insimulo, culpam in aves regerunt; si aves loqui sicut, domesticorum gulam accidunt. Tu botrum hunc totum jugula; modò sapiat. Hospiti hæc viætima debetur. Ceteri missus non obruent te.

De ambulante uvâ, & legere me memini, & Excerpte. Heus puer porridge sis Adversaria illic, & Lemma cum indicibus. Huc oculos, Faustine, & animum: certe paginam Adversariorum centesimam quinquagesimam quartam, U V A A M B U L A N S majuscule characterem scriptum. Explicatio hæc est. Erinaceus erga suos caulos sollicitus paterfamilias, non patitur deesse illis pabulum, quo furto aut rapto colligit. In curam han intentus ingeniosè protinus furatur. Nam sub adulturn Autumnum ad vites perteppens uvarum bacca pedibus in terram decutit, quas, scilicet circumvolvens, spinis excipit, deinde in cavernam suam descendens illas catulis suis præbet decerpendas. Hoc nobis omnibus aliis spectantibus & admirationem movit, & risum. Echinus vero sic acinus onustus speciem exhibuit uva ambulantis. Vin' & aliam explicationem?

Insigniorum uoram unus aliquis Macario Alexandri no detulit benevolentiae argumentum. Macarius, qui seipsum odisse, & gulan subtringere jam didicerat, vicino suo, qui fractioris videbatur esse valitudinis, uanu obdulit. Ille humaniter gratias egit huic amoris officio, sed quia vicinum suum hoc edulio dignorem, quoniam fecredit, uoram retinere nefas censuit, & pertulit ad eum, qui proximus habitavit. Sed & iste obsequiosum

A hoc honoris ferculū alterimittendū duxit. Et ille rufus ad alium, & alius iste iterum ad alium, & ita deinceps alter alterum sece potiore ratus, oblatum munus porrò ambulare jussit. Sic uva per tuguria plurimorum valde cuncta ambulans ad primum redit, dum ignorant singuli, qui primus mittere cœpit. Macarius sibi, usque grarulatus de tam nobili continentia atque amoris specimine, Deo gratias egit. Sed nec ipse quidem hanc ambularem uvam vel libare lugnuit, in qua tot alii, charitatem & temperantiam exercuerint. En, Faustine, ambulante uvam. Hac etymologiæ ferculū, aut poculum, quod in mensa obit, ambulans cibus, ambulans calix congruè vocatur. Hæc mea mihi suggurunt Adversaria. Addo aliud ex iisdem, paginâ centesimâ septuagesimâ.

Turce vinum non bibunt, præsertim cum habent Turcæ vi-spectatores. In abdito, cunctisque arbitris remoris le-gem violare, non dicitur religioni, dummodò potatorum non bibit, cum habet spe-fiuos sibi oculos & linguam fideles spondeat. Licet ergo liquorem vitis ex lege non bibant, uyas tamen comedunt quovis tempore recentes. Sed eas sic servant. Do-forum lioli fundum sinap' foliis sternunt, dein botros impo-nunt; iterum milcent fojia, ieruntque râemos, dum uvas con-doliolum impletatur. Ut autem quidquid hæc vel aëris, vel vacui est excludatur, mustum affundunt, & arculum diligentissime obturant. Hinc mediâ hieme uvas exi-munt, velut à vite recentissimas. Liceat paucula de uvis attexere, ut Excerptum utilitatem, vel hinc etiam discas.

Affirmat Plinius in interiori Africa parte botryones Plin. lib. 4. Nat. hist. cap. 1. ac uvas nasci tam grandes, ut infantum puerorum mag-nitudinem exuperent. Nil supra fidem locutum autu-mo. Nam divina pagina auctoritas astrictu, Palæstina Num. c. 13. bottum cā mole fuīsce, ut illum vix duo viri ex Ne- v. 24. & 25. chel-Esol ad Israëlis populum in vecte detulerint, ad fertilisatem terræ testadam.

Nicolaus Christopherus Radzivill Princeps Polo-Radzivill, in suo Ho-daprico, ep. 3. milie testis affirmit; acinos eatum esse ad instar nostratum Magnitu-prionum, illarum vespò longitudinem tres partes ulnae do uavarum nostratis exæquare. Hic botrus unicis non prandii pro-Rhodiorū, ludium, sed cena sit aut prandium.

D De uis penitibus quæ multo tempore asservari so-lebant, ut mea mihi lemmta dicunt, mentionem facit Aurelius Macrobius lib. 4. Saturnium c. 20. Hieronymus Mercurialis l. 4. Variatum c. 11. Isaäeus Casaubonus in Athenegum. En gulfulum ad pome-ridianam dissertationem nostram de modo Excerpti. Sed seponamus tantisper ista, dum fami dentes ex-cusserimus. Dum calet cibus, sapiet.

C A P V T I I.

Leges paucule ad Excerptum scriptæ.

E V L O G. Parentatum est, si non gulæ, saltem fami. Ergo ad resi. Excerptum esse diximus. Nunc porro